

ชื่อภาคินพนธ์ : กระบวนการเสริมสร้างทุนทางสังคม เพื่อการพัฒนาชุมชน  
: ศึกษากรณีชุมชนบ้านใหม่คุณธรรม อำเภอัญญาคีรี  
จังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้เขียน : นายนราธิป แก้วทอง

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2550

วัตถุประสงค์ในการวิจัยเรื่องนี้ 1) เพื่อศึกษาขั้นตอนการเสริมสร้างทุนทางสังคมที่ปรากฏขึ้นภายในชุมชน 2) เพื่อศึกษาวิธีการนำทุนทางสังคมมาใช้ในการพัฒนาชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างทุนทางสังคมภายในชุมชนบ้านใหม่คุณธรรม อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

การเก็บข้อมูลได้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 15 คน เป็นสำคัญ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ ตามหลักตรรกะ ควบคุมบริบท และใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1) กระบวนการเสริมสร้างทุนทางสังคม ของชุมชนบ้านใหม่คุณธรรมมีการดำเนินไปเป็นตามขั้นตอน ตั้งแต่สร้างความตระหนักถึงปัญหา และสำรวจความต้องการจากคนในชุมชน ใช้การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมจากสถาบันทางสังคม สร้างให้เห็นคุณค่าต่อทรัพยากรภายในท้องถิ่น และเน้นการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น

2) วิธีการนำทุนทางสังคมมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรม และกระตุ้นผ่านกลไกของการใช้กลไกทางจารีตประเพณี กลไกสังคม และกลไกสมัยใหม่

3) ปัญหา อุปสรรค การเสริมสร้างทุนทางสังคมของชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชนยังขาดการให้เด็ก และเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม คือในปัจจุบันก็มีเยาวชนบางกลุ่มซึ่งเป็นลูกหลานของกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีโอกาส แต่เยาวชนกลุ่มอื่นยังขาดโอกาสในส่วนนี้ค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้เด็ก และเยาวชนเข้าถึงกิจกรรมของชุมชนให้มากขึ้น ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และรับผลประโยชน์ได้ด้วย ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้เด็ก และเยาวชนได้เกิดจิตสำนึก และเล็งเห็นถึงความสำคัญในงานด้านการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

The objectives of this research are 1) to study steps in strengthening the social capital available within the community ; 2) to study methods of taking the social capital for community development , and 3) to study problems and recommendations in strengthening the social capital within Ban Mai Kuntham community , Muljakiri district , Khonkhan province.

Data collection is done primarily by using the in-depth interviews of 15 key-informants ; data analysis has been carried on with the logical context description and descriptive statistics appropriately.

Results of the study can be summarized as follows :

1. The process of strengthening the social capital of Ban Mai Kuntham community proceeds along the following steps ; i.e. , creating the realization of the problem and surveying the people's needs , learning from participation with social institution , emphasizing the values of local resources as well as the local people's participation in the community development.
2. The methods used for application of the social capital in community development comprise activity participation and stimulation via the mechanism of customs and traditions , social mechanism as well as the modern one.
3. Major problems for strengthening the social capital are the lag of participation in social activities among children and youth of the community ; only children of the community leaders have a chance to participate in the activities while other children and youth do not have such opportunities.

Important recommendation emerged , among others , are children and youth of the community should have equal chances for participating in the work of strengthening the community' s social capital starting from participating in thinking , planning , acting , evaluating and receiving derived benefits , in order to carrying on the process of community development perpetually.